

زیبایی‌شناسی خانه سنتی ایرانی: بازشناسایی مؤلفه‌های زیبایی بر اساس تئوری برخاسته از زمینه (مطالعه موردی: شهر یزد)*

مهندس مریم سلیمانی**، دکتر کاظم مندگاری***

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۶/۰۶، تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۵/۰۲/۲۵

چکیده

زیبایی خاصیت وجود انسان و تمایل به آن از مختصات آدمی است که همواره مورد توجه خاص گذشتگان بوده است. شهر یزد نیز با توجه به سابقه تاریخی‌اش دارای معماری غنی است و می‌تواند زمینه‌ای برای استخراج معیارهای زیبایی در معماری باشد. در راستای دستیابی به این هدف، سعی شده بر اساس روش تئوری برخاسته از زمینه، شناسایی عناصر زیبایی‌بخش این خانه‌ها، بر اساس ادراک مصاحبه‌شونده‌های حاضر در فضا شکل بگیرد. در این روش به منظور مطالعات ژرف، هفت گونه از خانه‌های سنتی یزد انتخاب شدند. محقق با حضور مستمر در محیط و مصاحبه‌های ژرف و نظام‌مند با ساکنین، اقدام به ارزیابی زیبایی این خانه‌ها کرده است. به منظور افزایش روایی پژوهش، یافته‌ها در مقایسه تطبیقی با مبانی موجود قرار داده شدند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد: زیبایی طبیعت؛ نمود وحدت؛ تأکید بر جلوه فضا در دید ناظر و توجه به معانی نمادین، چهار عامل اصلی زیبایی‌بخش این خانه‌ها هستند.

واژه‌های کلیدی

زیبایی‌شناسی، ادراک زیبایی، خانه سنتی، شهر یزد

* این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد معماری با عنوان «ارزیابی کیفیت خانه‌های سنتی یزد در پاسخگویی به نیازهای روان-جمعی» است که به راهنمایی دکتر کاظم مندگاری و مشاوره دکتر حمید محمدی در دانشگاه یزد انجام یافته است.

Email: soleimani.raha@yahoo.com

** نویسنده مسئول، کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه یزد، یزد، ایران.

Email: drkazem.mondegari@gmail.com

*** استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه یزد، یزد، ایران.